

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XVIII. Bonorum abliguratio, è Temulentia fluit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

de ipsis enim sic scribit auctor Theatri vitæ humanæ. *Hispani etiamnum hodie tanto ebrietatem odio habent, ut ne Testimonii quidem dictio, qui huic vitio obnoxius vel semel fuerit, permittatur.*

Lib. 5. tit. Ebriet. pæna.

Constabit ex his opinor, quid de Temulentia probro infamiaq; cuius bono sentiendum. Quod igitur vitii huius enormis turpitudine apud nostrates ita extenuetur, passim, atque ab omni dedecore vindicetur, conniunte Magistratu, & exemplo suo plerunq; id firmante, in causa est, ut tantas paulatim acquirat vires, quæ progressu temporis, nulla vi amplius possint imminui ac frangi. Vnde quantas imminere ruinas, quantas noxas atque detrimenta, huic patriæ obuenire, necessum planè sit, & inuitabile penitus, dicerem ego, nisi sagaces animi, quasi quadam è specula, id longissimè iam dudum prospexissent.

CAPVT XVIII.

Bonorum abliguritia è Temulentia plerunq; secuta.

Operarius ebriosus non locupletabitur. certissimū *Eccles. 19.*
 Salomonis est axioma, & illud simile ex pro-
 uerbis eiusdem mutuatum. *Qui diligit epulas, in e-* *Prouer, 21.*
gestate erit; qui amat vinum & pinguia, non ditabitur.
 quid enim potatores eiusmodi, quotidianis hellua-
 tionibus, quam extremam inopiam venarentur?
 quæ uè alia in casses ipsorum præda magis petita
 rueret? tanta quippe virium contentione extremam
 paupertatem ambiunt, dies ac noctes curiculam cu-
 rando, ac pergræcando, quanta nemo auarus opes
 vnquam corrasit. quicquid nummorū possidet ar-
 ca, quicquid acquiritur, quicquid aut hæreditario,
 aut donationis iure confertur, vinū sapit, vini pre-
 cium ardor;

*Prodigiorū Temulenti-
 rū inexple-
 bilis vini
 ardor;*

Aggei. i.

precium est, vino deuotum est, vino dedicatum est, vinum anhelat, vino absumendum. non cista, non seris, non ferreis aded muniri queat vectibus, quin ab inflammatisimo vini ardore inueniatur, rapiatur, per guttur ac gulã traiciatur. *Seminastis multum.* loquitur Propheta, ad eiusmodi fundorum & possessionum cribra, *Et intulistis parum,* intriuisis vino omnem substantiam vestram, minimum quid ac momentaneum exedistis, breuem voluptatulam vicissim accepistis, sensistis. *Comedistis & non estis satiati, bibistis & non estis inebriati;* voluptas enim nutu citi^o abiit, cibi porusq; perpetu^o ardor remansit. *Operuistis vos & non estis calefacti,* vino vos sepe liistis ac somno, quid inde vobis extitit emolumentum? *preciosa quæq; pro vino dedistis, quã iam estis refocillati?* *Et qui mercedes congregauit misit in sacculum pertusum,* quidquid sudore vultus, quidquid labore manus conquisistis, in saccum perforatum carentem fundo abdidistis, in ventrem inquam, in glumensentinam, omnia quæ ei consignantur, per secessum, aut alia excrementa emittentem.

*Vnã cum
Canistro,
Græcorum
Prouerb.*

Fatum appellaturus esses mercatorem, qui omne aurum, multo labore partum, in cistas reponeret, in qua præsciret, id breui conuertendũ in lutum. at tu, Promus magis quàm condus, quod vulgari Parœmia circumferunt, quidquid colligis, quidquid tota hebdomade conquiris, *αὐτῶ καὶ αὐτῶ* in ventriculum exaturandæ gulæ canissa transfundis, vbi breui conuertetur in excrementa, quid agis? quò prospicis? quemnã ad vsum hoc ordiris? quorsum tot ac tam enormes crumene gargarismi? O perpetue vini helluo, si quotidianas in potum expensas, quotidiano iam pridem reciprocastes scrutinio, iam fortè adhuc veltis hæc, fundus hic, domus illa tua esset, tibi serui-

feruiret, at nunc sub hasta venditur, & tu pauper, e-
genus, inops, tuis exclusus laribus remanes. quàm
hoc turpè? quàm ignominiosum? & quantò fèdus,
quod egestatem tam diuturnam, tam breui delecta-
tiuacula tibi comparâris? age vel exemplis, si adhuc
quid superest, aliorū disce malo, disce infortunio, in
futuras temporū ac vitæ necessitates illud asseruare.

Alexander ab Alexandro testatur, legem olim a-
pud Græcos extitisse, vt qui patrimonium vacando
genio, ac potationibus indulgendo consumpsisset,
vita functus, non in maiorum suorū monumentis, supre-
mo funeris honore efferatur, sed inglorius, iis locis, vbi ci-
uitatum atq; oppidorum quisquiliæ congestæ iacent, re-
condatur. adeò & apud ipsos quoq; q̄ vinotamè plus
fatis addicti fuere, lurcões eiusmodi spernebantur.

Brutus amplissimum potitando decoxerat patri-
monium, vt egestate adactus thermas quoq; sum-
tuosissimo apparatu, à patre extructas vendere co-
geretur; is breui postea, præsentè Crasso clarissimo
oratore, se plurimum sudare, forsitan è solaris in-
temperie caloris, querebatur, quod iocosè excipiens
Crassus. *Quid mirum inquit, te sudare? iam nunc enim
thermis tuis egredieris; falsè obiiciens, quod omnia &
thermas etiam sudatorias, libidinosè per luxum ab-
sumpsisset.*

Diogenes Cynicus, quondam præteriens, cuius-
dam vinolenti domum, vendibilem prostitutam.
sciebam, inquit, domum istam vino ebriam, dominum e-
uomituram, en iam ruclat. Callias quidã apud Athe-
nienses, ob vini cupiditatē, eò paupertatis redactus
fertur, vt se vestire amplius non posset, & medio fri-
gore nudus incederet, exinde in prouerbium abiit,
vt vulgò diceretur; *Hic à vino deplumatus est.*

Et meritò, qui rema familiarè abliguritionibus eò

E 2 rede-

*Lib. 6. ge-
nial. c. 14.
Pæna abli-
gurienti-
um bona
sua apud
Græcos.*

*Bruson. l. 35
cap. 33.
Prodigi
exhibitæ*

*Laert. in
eius vita
Bruson.
lib. 3. c. 19.
Raus. in
offic. de
gula.*

redegere, vt nec obulum amplius habeant, vnde restim emant, omnibus ita sunt exosi, vt nemo illos compassione, nemo ope, auxilioq; ferendo dignos iudicet. Hinc Phocas, Atheniensium Principis Phocionis filius, cum preclarum patrimonium vino dilapidasset, in tantum omnium ciuium suorum incurrit odium, vt palam eum, vbicunq; esset, *Nobilis familiae suae dedecus & infamiam* appellarent.

*Erasm. 8.
Apopht.
ex lib. 2. de
rebus gestis
Alfonsi.*

Sapiens ergo illud, & ab æquissimo rationis iudicio profectum est, Regis Alfonsi placitum; qui cum audiret, quosdam intercedentes apud se, pro nobili quodam equite, ob immensam æris alieni vim, eò constatam, quod vini ingluuie, per amplum patrimonium, cum perdidisset, luxum consuetum aliàs haud continuare potuisset, respondisse fertur, *Si tantum pecunie in patriam, in amicos, in pauperes contulisset, illicò annuerem vobis; sed quia totum id ventri dedit ac crapulae, non iniuria corpore luet, quod in eius obsequiis nequiter est admissum.*

*Prodigales
rarò bene
mortui.*

Compertum quoq; tales qui sunt, rarò vitam fecerit liciter finisse. aut enim ipsi ob egestatem desperandi, violentas iniiciunt sibimet manus, aut furtis assueti, laqueum merentur, aut improviso casu aliquo, ab aliis è medio tolluntur. cuius rei perillustre est exemplum, Michaël ille, Theophili Balbi Imperatoris filius: hic enim Thesaurum opulētissimum, à patre per hæreditatem adeptum, epulando atque cõuiuando, totum exhausserat, vt ad restim res omnis rediret, tandem ab aulæ præfecto, cui Imperium ad manus consignauerat, trucidatur.

*Thea. vit.
lum. lib. 5.*

Discite, qui nimio luxu rem vestram familiarem, quasi ad internecionem, helluando læditis; pedem, si quid adhuc superest, retrahite, ne si, cum Cicada verno iuuentutis tempore cantilletis, festosque dies

laudè

laute agatis, vbi senectutis hyems ingruet, omnibus, quæ ad victum vitamq; necessaria sunt, absumptis, perpetua esurie sitique, omnium ludibrio expositi, pereatis.

CAPVT XIX.

Temulentia corporibus humanis deformitatem inducit.

AD vmbilicum iam, & fastigiũ perducta summum, est, illa ostensio, *Fortunæ bonis, honori, famæ, existimationi, ac rei quoque domestice ab ebrietate, quàm plurimum noceri.* nunc ad corporis bona, vt *Formæ venustatem, robur ac firmitatem, ad vitam ipsam, qua nihil charius, nihil preciosius, ex ordine veniendum, vt patescat, non minus hisce infestant esse temulentiam, quàm illis.*

Id primò indubitatum statuito, *Formæ elegantiam, vsu potationum crebriori, protinus vitari.* cum enim fumis caput ac cerebrum obnubilantur, inflammatur vultus, & ignescit, oculorum palpebræ contrahuntur, pupillæ, è cerebro stillante affatim humore, in quem vini vapor solutus est, opplentur, extendunturq; vt solito magis promineant, toruūque ac trucem faciant vultus aspectum, instar hirci mactati, aut leporis interfecti. Proinde Plato, vt *Leuinus Lemnius & b Fulgosus scribunt, salubri consilio hortabatur ebrios, vt se iam vino madidos, in speculo lustrarent, existimans, quod res est, fœditate spectaculi terribis, confestim ab ebrietate recessuros.*

At illa, inquires, cum crapula euanescit deformitas. Eia, partim concessum esto. sed vicissim ego. an non faciei pallor? annon macies? annon pustulara per sepe, atque vstulata, cupreæ instar laminæ, quibusdam

Venustas formæ leditur ab Temulentia.

a Lib. 2. de occultis naturæ mirabili. li. 7. c. 2.

Solutio tacite obiectionis.